

د بنوونکي لارښود

د هوپو د کتابونو له سلسلې څخه د گټه اخیستنې لپاره په ټولگي کې

شپږم کتاب

بې نومی هلک

لیکونکی: ادریس شاه

لیکونکی:

ډاکتر دینیس نیسل

د لومړنیو زده کړو رئیس

د هوپو کتابونه

د نورو معلومات لپاره د هوپو کتابونه
داور بدلو مواد او د ښونکي لارښود لپاره
لطفاً ارتباط ونېسئ:

د ختېخ بيا رغونې موسسه (کور)
پي او بکس نمبر ۵۷۰۴ کابل

د تېلفون شمېره

۰۰۹۳(۰) ۷۸۵۲۰۶۴۴۳

kor.pubs@yahoo.com

چاپونکی

د ختېخ بيا رغونې اداره (کور)

په ملګرتيا د

د هوپو کتابونه

پوسټ بکس نمبر ۱۷۶، لوس آلتوس، کليفورنيا ۹۴۰۲۳ د امريکا متحده ايالتونه

هوپو کتابونه د انساني علومو د مطالعاتو انستيتوت (ISHK)

لخوا چاپيري چې د امريکا د متحده ايالتونو يوه ناګټندويه اداره ده.

طباعتي حقوق © 2011 Copyright د انساني علومو د مطالعاتو په انستيتوت پورې اړه لري

بې نومی هلمک د کتاب © 2006 Copyright د متن د چاپ حق ادریس شاه ته خوندي دی

بې نومی هلمک د کيسې د انځورونو © 2006 Copyright د چاپ حق مونا کارون ته خوندي دی

کله چې تاسې ته کتاب ورسېد...

دلته په دې لارښود کې ډېر مهم فعالیتونه دي چې تاسې یې یوازې په کتاب ترسره کولای شئ.

کله چې دا کتاب ټولګي ته د چمتو کېدو لپاره ولولئ، تاسې هغه فعالیتونه غوره کړئ کوم چې تاسې یې ستاسې سره د شته موادو په وسیله ترسره کولای شئ.

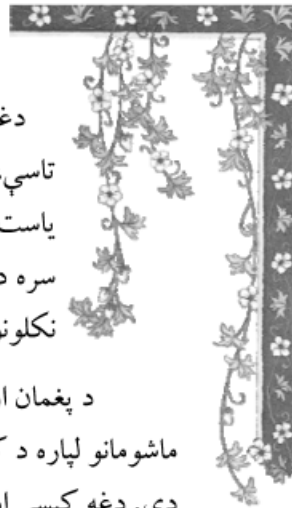

لړ لیک د عنوانونو فهرست

- 1..... د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه
- 1..... د دې کیسې موخه
- 2..... دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي
- 3..... په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه
بې نومی هلک د کیسې درسي پلان
- 4..... لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه
- 7..... دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه
- 10..... د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لور اوۍ - دوهمه ورځ
- 10..... د لوستنې لپاره د الفاظو د زېرمې پراختیا
- 13..... درېمه ورځ: د کیسې درېمه لوستنه
- 16..... د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لور اوۍ - درېمه ورځ
- 16..... په کلمو کې د توریو د شکلونو لوستنه
څلورمه پنځمه، او شپږمه ورځ: نورې صنفې کړنې
- 18..... کښنه (رسم) او نکل کول
- 20..... د کیسې په اړه لیکنه
- 20..... په لوړ غز د کیسې لوستل
- 21..... په ځانګړې وزم او ادا لوستنه
- 22..... د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول
- 24..... له کورنۍ سره د کیسې شریکول
- 24..... له کورونو د کیسو راټولول
همداراز په دې لارښود کې:
د یو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې چارټ
د ټولګي د پرمختګ د ارزونې چارټ

آغلی ډاکټر دینس نیسل د انساني علومو د مطالعاتو په انستیتیوت د لومړنیو زده کړو رئیس او هغه پر اغېزمن تدریس ورکشاپونه او سیمینارونه دایروي. نوموړي د ګڼو ښوونیزو سلاکاره او آسانګره پاتې شوي. دغه راز د تدریس د میتودونو په اړه د ۱۰ کتابونو، او د سوادزده کړې په اړه د ګڼو مقالو لیکواله ده، او په دې سربېره د "خوانو ذهنونو د راویښونې" "Awakening Young Minds" او "From Dubs to Marbles" د زده کړه ییزو کتابونو سمونګره هم ده.

د هوپو د کتابونو د سلسلې پېژندنه

دغه کیسې له پېړیو پېړیو راهیسې په افغانستان او منځنۍ آسیا کې د خلکو پر ژبو دي. ښایي تاسې، یا ستاسې د کورنۍ کوم غړي به، له یوې یا دوو دغه ډول کیسو سره له وړاندې بلد یاست. دا کیسې یوازې د تفریح لپاره نه دي، بلکې داسې کښل (طرحه) شوي چې له مور، تاسې سره د خپلو ځانونو او خپلې نړۍ په پېژندلو کې مرسته کوي. کله چې ښوونځي کم وي، له نکلونو څخه د زده کړې د وسیلې په توګه کار اخلو.

د پغمان او سېدونکې ادریس شاه، پوره دېرش کاله عمر له دې فرهنگي میراث څخه د لویانو او ماشومانو لپاره د کیسو په راټولولو، غوراوي، او ژباړلو تېر کړی دی. هغه د هوپو د کیسو د لړۍ لیکوال دی. دغه کیسې اوس په ټوله نړۍ کې خلک لولي او خوښوي یې.

ماشومان له دې کیسو څخه د خپلې پوهې د کچې او وس مطابق ګټه اخلي. ښایي ماشوم په سر کې د کیسې له یوازې یوې خبرې یا پېښې سره بلد شي، او ښایي تر ټولو څرګنده معنا یې درک کړای شي، خو له هرڅل لوستلو سره ترې نورڅه زده کوي، او ورو ورو ورڅخه نوري معناګانې، نظریې او بصیرتونه لاس ته راوړي.

د دې کیسو په تکراري اورېدلو ماشومان له خپل ژوند سره بلدتیا زده کوي، او په بېلابېلو حالاتو کې د خلکو د سوچ او غبرګون په اړه فکر کولو ته مجبورېږي. دغه نکلونه له ماشومانو سره د سوچ او کار د اغېزمنو او نااغېزمنو ښو او طریقو ترمنځ په توپیر کولو کې مرسته کوي. دغه کیسې ماشومانو ته په ځان باور، پر غیرمنطقي وېرو (ډارونو) د برلاسي وړتیا، او د تاوتریخوالي زې (متشده) مقابله پر ځای د سوله ییز تفاهم خپلولو د لارو چارو پر شمول نورې ډېرې غوره بېلګې وربښي.

د دې کیسو موخه

تاسې به په ټولګیو کې د هوپو د کیسو په کارولو سره ګڼې لاسته راوړنې ولرئ. تاسې به:

- زده کوونکي وهڅوی چې د افغانستان د شتمن کلتور په قدر پوه او خوند ترې واخلي کوم چې یو نسل نه بل نسل ته پاتې دي؛
- ماشومان دې ته وهڅوی چې د افغانستان د نکلونو، چې له پښتونو (نسلونو) راهیسې د خلکو پر ژبو دي، قدر وکړي، او خوند ترې واخلي؛
- د کیسې ژبني جوړښتونه او کلمې داسې وکاروی چې له ماشومانو سره به د ژبې په اغېزمنه کارونه کې مرسته وکړي؛
- ماشومانو ته د دې فرصت ور کړی چې د کیسې د مطالبو په اړه داسې فکر وکړي چې د هغوی د ژوند په بډاینه کې ورسره مرسته وکړي؛

- د دې ادبي ټوټو د گډې لوستنې له لارې له زده کوونکيو سره خپلې اړیکې غښتلي کړئ؛
- ماشومانو ته داسې لارې وروښایاست چې کیسې له خپلو کورنیو سره گډې کړي؛
- زده کوونکی به پخپله قصه ویونکی شي، او د افغانستان د قصې ویلو دود به بیا راژوندی کړي.

دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي

ویل، لوستل، لیکل او فکر کول ټول یو د بل سره تړلي دي. مور باید د زده کوونکو سره مرسته وکړو چې دا هر مهارت په دوی کې وده وکړي چې په نتیجه کې دوی ښه لیکونکي او لوستونکي شي.

چون د زده کړې په ځینو برخو کې د حفظ کولو له پاره ځای شته، کله چې زده کوونکی د معلوماتو له پاره د حفظ کولو طریقه استعمالوي دوی ته اکثراً د دې زمینه نه وي برابره چې د دې ټول بهیر په اړه فکر وکړي چې دوی کښې حفظ کوي. زده کوونکو ته د دې درس ورکول چې وړاندوینه وکړای شي، د داسې سوالونو پوښتنه او ځواب چې کوم سم ځواب و نه لري، له دوی سره مرسته کوي چې زده کړې او د لوړې سويې فکر کولو مهارت سره یې مینه پیدا شي لکه جدي، منطقي، تحلیلي، استنباطي او مقایسوي فکرونه. زده کوونکي هڅوي چې خپل فکر څرگند کړي او په قصه مباحثه کول د دوی فکر تنبیه کوي او له دوی سره مرسته کوي چې ولولي او ولیکي.

دا قصې د پیړیو لرغونتوب لري چې له یو کس نه بل کس ته له نسلونو په ټول افغانستان کې تکرار شوي دي. په دې طریقه، د پوهې او تکرار له لارې، د دوی تازه بصیرت هڅول کېږي او د خلکو په وړاندې فکر کولو کې یې انعطاف رامنځ ته کېږي. د دې پخوانیو قصو په ویلو او زموږ د قصې ویلو غني دود د درلودلو له کبله به مور ټول مستفید شو. دا لارښود، د هوپو د کیسو د لړۍ د یوې کیسې د صنفی استعمال لپاره تاسې ته گام په گام درسي پلانونه درکوي. که لاندې ټکي په پام کې وساتئ نو زده کوونکي به له دې کیسو څخه ډېر څه ترلاسه کړي:

- د دې لپاره چې زده کوونکي له کیسې سره بلد شي، او پخپله د کیسې تر لوستلو وړاندې د هغې پر معناگانو پوه شي، هغوی باید دا کیسې څو څو ځله واورې. دا لارښود به زده کوونکيو ته د کیسې د لوستلو، بیا پر هغوی د کیسې د لوستلو، او بالاخره، د زده کوونکيو ترمنځ په خپلو کې د کیسو د لوستلو په اړه ځینو مهمو ټکیو ته ستاسې پام وړ واړوي.
- زده کوونکي به هله په دې کیسه ښه پوه شي، او ذهن ته به یې وسپاري چې له تاسې او خپلو نورو ټولګیوالو سره پرې بحث وکړي، او د کیسې پېښو ته له خپلو تجربو سره تړاو ورکړي. دا لارښود به په بحث کې د زده کوونکيو د رابښکېلولو (شاملولو) د لارو چارو په اړه مشورې درکړي، چې زده کوونکي په خپل تعبیر هغه معناګانې بیان کړای شي چې کیسې یې د دوی لپاره لري.
- زده کوونکي به هغه وخت له کیسو ښه خوند واخیستلای شي چې په زړه پورې توګه د کیسو پېښو ته غبرگون وښيي، لکه دا چې د کیسې صحفې رسم کړي، کیسه بل چا ته ووايي، د کیسې صحفې تمثیل کړي، او د کیسې په اړه لیکنې وکړي. دا لارښود به د هغو خوندورو فعالیتونو د اجراء په اړه، چې له کیسې سره تړاو لري، معلومات درکړي.

- زده کوونکي له دې کيسو څخه بېلابېل لوستنيز اوژبنې مهارتونه زده کوي، چې له هغوی سره د هغوی د سواد په لور اوي کې مرسته کوي. دا لارښود به د لوستنيزو او ليکنيزو مهارتونو د ښوونې په اړه معلومات درکړي. ځينې فعاليتونه له نورو څخه ډير پرمختللي دي. تاسې هغه فعاليتونه غوره کولای شئ کوم چې ستاسې د زده کوونکو لپاره ډير مناسب وي.
- که شاگردان هغه څه چې زده کوي، له خپلو کورنيو سره شريک کړي، نو له کيسې به لا ډير خوند واخلي. دا لارښود به د ماشومانو لخوا له کورنيو سره د زده کړو او کيسو د شريکولو لارې چارې در وښيي.

اندازه کول او ارزونه

د ښوونکي په صفت، تاسې به ضرورت ولرئ چې د هر مهارت په اړه چې تاسې ورته درس ورکوئ، د هر زده کوونکي پرمختگ اندازه او وارزوي. د انکشاف يا پرمختگ چارټونه به له تاسې سره مرسته وکړي چې دا داسې وکړئ. د دې لارښود په اخر کې ځينې چارټونه شته دي چې تاسې يې د زده کوونکو د پرمختگ د ثبتولو لپاره له سره جوړولای شئ: **يو د زده کوونکو د پرمختگ د ارزونې چارټ چې تاسې به ورته د هر زده کوونکي لپاره ضرورت ولرئ، يو د ټولگي د پرمختگ د ارزونې چارټ چې تاسې سره به مرسته وکړي چې د ټول ټولگي پرمختگ په کې ثبت کړئ.** په لارښود کې د هر فعاليت وروسته، د مهارت د پرمختگ د اندازه کولو د نمرې ورکولو آله هم شته چې ستاسې سره مرسته کوي چې د زده کوونکو پرمختگ وټاکي يا يې اندازه کړئ.

په دې چارټونو کار کول داسې دي لکه تاسې چې زده کوونکي هڅوي چې په صنفې فعاليتونو کې برخمن شي، او ځان ډاډه کړئ چې د هر فعاليت د بشپړولو په پای کې د ورځې په اخر کې دا چارټ د هر زده کوونکي لپاره ډک کړئ. نو په دې ډول به تاسې هغه زده کوونکي چې نورې مرستې او هڅونې ته اړه لري وپېژنئ. دا د پرمختگ چارټونه د کتاب او د ټولو فعاليتونو د بشپړيدو پورې له ځان سره په يو خوندي ځای کې وساتي.

کله چې تاسې او زده کوونکو مو د دې کتاب استعمال بشپړ کړ، د هر زده کوونکي په پرمختگ مرور وکړئ، د هغوی معلومات له پرمختگ چارټ څخه د ارزونې راپور ته کوم چې خپل رييس ته استوي، منتقل کړئ.

په ټولگي کې د کيسو د کارولو لپاره درسي پلانونه

لاندني ګام په ګام وېشلي درسي پلانونه د ورځو پر اساس تنظيم شوي، داسې چې "لومړی ورځ" يې هماغه ورځ وي چې کيسه صنف ته ور پېژنئ. تاسې بايد، که ممکنه وي، د اړوند درسي پلان ټول ګامونه، پر اړونده ورځ په صنف کې پلي کړئ. دا به غوره وي چې پلانونه په ترتيب پلي کړئ (لومړی ورځ، دوهمه ورځ، درېيمه ورځ او...)، خو لازمه نه ده چې هره ورځ د کتاب له مخې کار وکړئ. د مثال په توګه، د دوهمې ورځې پلان ښايي تر لومړۍ ورځې يوه ورځ وروسته وکاروي، او ښايي يوه يا دوه ورځې وروسته يې وکاروي. په دوهمه او درېيمه ورځ د لغاتونو فعاليتونه بايد په څو نورو ورځو کې هم اجرا شي يا تاسې به ضرورت ونه لرئ چې په ډيرو پرمختللو ټولگيو کې د لغاتونو درس ورکړئ. تاسې ښايي د درس لپاره د تياري په منظور د ځينې کارونو ترسره کولو ته اړتيا ولرئ.

درسي پلان - لومړی ورځ

د يوه درس تر تدريس يوه يا دوه ورځې وړاندې درسي پلان ولولئ، چې د پلان پر مرحلو او کامونو پوه شئ. تر “د درس لپاره تياری” سرليک لاندې مشورې ولولئ، چې د اړينو تياريانو په هکله معلومات ترلاسه کړئ.

درسي پلان

بې نومی هلک

لومړی ورځ: د کيسې لومړی لوستنه

دا لوست بايد پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقيقې وخت واخلي.

د درس لپاره تياری

- صنف ته تر راتگ وړاندې، له ځان سره په لوړ غږ د کيسې لوستنه تمرين کړئ، چې وروسته بيا په کيسه پوهېدلې ياست، او په صنف کې يې روانه ولوستلای شئ. کيسه په ځانگړي وزم او ادا ولولئ! کوبښن وکړئ چې د مختلفو کرکترونو لپاره مختلف آوازونه استعمال کړئ. کله چې کيسه په ښه طريقه لولئ نو په حقيقت کې زده کوونکيو ته دا بنياست چې کيسه بيا په خپل وار څنگه ولولي.

- د کيسې تر لوستلو وړاندې، په کيسه کې درې يا څلور داسې ځايونه په ښه کړئ چې هلته وقفه وکړئ، او شاگردانو ته د دې فرصت ورکړئ چې د کيسې د راتلونکيو پېښو وړاندوينه (پيشيني) وکړي. له زده کوونکيو د داسې وړاندوينو غوښتنه (په داسې حال کې چې نه پوهېږي چې وړاندې به څه کېږي)، د هغوی د سوچ کولو د وړتيا د لوړاوي يوه ډېره ښه لاره ده. دغه راز، دا چاره د هغوی د کيسې اورېدنې هدف روښانه کوي. د هغوی هدف دادی چې پوه شي چې آیا وړاندوينې يې سمې دي، او که ناسمې! د کيسې په منځ کې د وقفې لپاره ښه ځای هماغه دی چې هلته د راتلونکې پېښې په اړه تلوسه (اضطراب) موجود وي.

د کيسې د لومړی لوستنې کړنې (فعاليتونه)

۱. کتاب داسې پورته ونیسئ چې شاگردان يې پوښ ولیدلای شي. د دې لپاره چې شاگردان د کتاب پوښ له نيردې ولیدلای شي، کولای شئ د شاگردانو ترمنځ تگ راتگ وکړئ. د کتاب له ښودلو سره يوځای، کتاب ور وپېژنئ، او د کيسې او ليکوال په اړه يې لږ څه معلومات ورکړئ. داسې څه ووايست:

درسي پلان - لومړی ورځ

دا کیسه له کلونو کلونو راهیسې په افغانستان کې ویل شوې ده. ځینې خلک ورته "ښوونیزه کیسه" وایي، ځکه چې تاسې د دې کیسې په لوستلو، او د هغې په اړه په فکر کولو سره، چې موږ یې دلته کوو، د ځان او نورو په اړه څه زده کولای شو. د دې کیسې گڼې نسخې موجودې دي. د دې نسخې لیکوال ادریس شاه دی. هغه د پغمان ولسوالۍ یو پوه سړی وو. هغه په خپل ژوند کې، د لویانو او وروکیو (کوچنیانو یا ماشومانو) لپاره گڼ کتابونه لیکلي.

اوس زه تاسې ته کیسه لولم. ښه غوږ ونیسئ، او زما له لوستلو سره یوځای انځورونو ته هم گورئ. زه به کله کله وقفه کوم، او له تاسې به پوښتنه کوم چې تاسې څه فکر کوئ وړاندې به څه وشي! ښایي تاسې په ډاډه توگه ونه پوهېږئ چې وړاندې به څه کېږي، خو تاسې کولای شئ د کیسې اورېدلې برخې ته په کتنې سره یوڅه و انگېرئ (له ځانه یو څه ووايست). ښه غوږ ونیسئ، چې بیا وروسته د پاتې کیسې په اړه ښې انگېرنې وکړای شئ!

کله چې لوستنه پای ته ورسوم، انځورونه به بیا در وښیم، او تاسې به راته ووايست چې له کیسې مو څه په یاد پاتې شول.

اوس راځئ چې د کیسې ویل پیل کړو...

۲. کتاب پرانیزئ، او مخ یې زده کوونکیو ته ور واړوئ، ترڅو د لوست د دایرې ټول زده کوونکي ستاسې له لوستلو سره یوځای پر پانو باندې انځورونه ولیدلای شي. کیسه ورو ورو او په وزم او ادا لولئ، او د پانې تر اړولو وړاندې لږه وقفه کوئ، چې زده کوونکیو ته د اورېدلې برخې په اړه د فکر کولو، او انځورونو د لیدلو فرصت ورکړئ. کولای شئ په ټولگي کې وگرځئ را وگرځئ، چې شاگردانو ته له نېرېدې څخه د انځورونو لیدلو فرصت ورکړئ.
۳. هرځل چې له زده کوونکیو څخه د وړاندوینو د اورېدلو لپاره وقفه کوئ نو لاندې پوښتنې وکړئ:

څه فکر کوئ چې په کیسه کې به وړاندې څه وشي؟

ولې فکر کوئ داسې به وشي؟ د کیسې کومه برخه به دې دلالت کوي چې داسې به وشي؟

د بېلگې په ډول، په پیل کې کله چې هوښیار سړی وایي، "اوس یې نه شم ویلای، خو یاد ساته، هغه ډېر مهم هلک دی او تاسې باید محتاطه اوسئ چې هغې ته نوم ورنه کړئ." تاسې څه فکر کوئ، چې وروسته به څه وشي؟ آیا والدین به

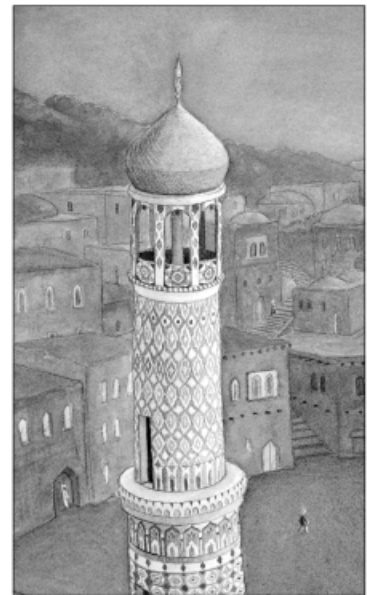
درسي پلان - لومړی ورځ

هماغه څه وکړي چې هونښيار سړی يې وايي؟ کله چې زده کوونکو د هغوی نظر څرگند کړ، پوښتنه وکړئ: تاسې ولې داسې فکر کوئ؟

زده کوونکیو ته ووايست چې د ټولو وړاندوينې سمې دي، ځکه چې هغوی ښه فکر کړی، او دا چې د راتلونکيو پېښو په اړه د هغوی د وړاندوينو اختلاف پر ځای خبره ده. له بېلابېلو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې وړاندوينې وکړي. کله چې يو زده کوونکی يو نظر وړاندې کوي، نو له نورو زده کوونکيو پوښتنه وکړئ چې آیا دا نظر سم دی، او که ناسم، او له هغوی څخه دليل هم وغواړئ. زده کوونکي د بحث لپاره د نظرياتو وړاندې کولو ته وهڅوئ. د دې لپاره چې گڼو زده کوونکيو ته د وړاندوينو فرصت ورکړئ، او ټولگيوال ښه بحث وکړای شي، خبرو اترو ته کافي وخت ورکړئ. او بيا د راتلونکيو تم-ټکيو (وقفه ځايونو) پر لور لوست ته دوام ورکړئ.

۴. کله چې کيسه پای ته ورسوئ، زده کوونکيو ته د اورېدلو او د پېښو د وړاندوينو شایسې ورکړئ او هغوی ته ووايست چې اوس بايد هغوی د کيسې بياکنته وکړي. کتاب بيا پرايښئ، کيسه پيل کړئ، او لور يې ونيسئ چې زده کوونکي يې انځورونه وليدلای شي. له زده کوونکيو څخه غوښتنه وکړئ چې هغو لومړنيو انځورونو ته وگوري، او ور په ياد کړي چې د کيسې په پيل پيل کې څه شوي وو. زده کوونکيو ته د کيسې د ور په زړه کولو لپاره لاندې پوښتنې وکاروئ:

دلته ښودل شوې څېرې څوک دي؟
د کيسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۵. بيا د کتاب وړاندې مخونه را وړوئ او همدغه پوښتنې تکرار کړئ. په همدې توگه، چې له زده کوونکيو غوښتنه کوئ انځورونو ته په کتنه تېره کيسه ورپه زړه کړئ، کيسې ته دوام ورکړئ. هرځل له يوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې هر زده کوونکی د خبرو وار ترلاسه کړي. که له زده کوونکيو څخه د کيسې ځينې برخې هېرې وي، نو د کيسې هماغه برخه په خپلو الفاظو ورياده کړئ، او ياهماغه برخه له سره ورته ولولئ.

۶. د کيسې په ښه اورېدا، او د کيسې د ډېرې برخې په ياد ساتلو د شاگردانو ستاينه کوئ. هغوی ته ووايست چې دا کيسه به په دې نېرېدې ورځو کې يوځل بيا هم سره ولولئ او بحث به ورباندې وکړئ.

۷. د اخيري فعاليت په توگه هر زده کوونکي ته کتاب ورکړئ. ورته ووايست چې د کتاب رساميو ته څير شي او رسم شوو توکو ته نومونه ورکړي. لکه، د کتاب په لومړيو پاڼو کې به، زده کوونکي ودانۍ (او د ودانيو مشخصات لکه دروازی او کرکۍ)، منار، ونۍ، غرونه، ټوټې چې په هوا کې الوزي، سړی چې د خره مخکې روان وي، او نور وويني. د دې توکو لېسټ پر تخته يا لويه پاڼه پيل کړئ نو څرنگه چې هره ورځ کيسه پر مخ ځي پدې لېسټ کې شيانو نومونه ورډېروئ. په کتاب کې د ډېرو شيانو او کرکټرونو عکسونه شته دي. د نومونې (نوم ايښودلو) فعاليت به زده کوونکيو ته د دې وار ورکړي چې انځور په څير وگوري (چې ځناور پيدا کړي)، او د مختلفو رسم شويو څيزونو نومونه زده کړي، چې ځينې يې ښايي د هغوی لپاره ناآشنا وي.

درسي پلان - دوهمه ورځ

له زده کوونکو کتابونه راټول کړئ او تر هغې یې وساتئ چې د ټولګي ټول فعالیتونه پای ته ورسېږي. زده کوونکو ته ووايست چې د ټولو درسونو د پای ته رسیدو وروسته به دوی ته خپل کتابونه بیرته ورکړل شي.

د مهارت د پرمختیا (انکشاف) اندازه کول د لومړۍ ورځې لپاره: وړاندوینه کول

د پرمختیا درجه ۱-۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د ټاکلو لپاره د زده کوونکو او ټولګي د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښوود په اخر کې درکول شوي دي، استعمال کړئ.

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې وړاندوینه نه شي کولای، کله چې د وړاندوینې غوښتنه ترې وشي، او یا داسې وړاندوینې وکړي چې د موجودو معلوماتو سره هیڅ منطقي ارتباط و نه لري.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي. زده کوونکی شاید او یا شاید هم نه کله چې لولي وړاندوینه په یاد و نه لري او هغه نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري و نه پېژني.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي، نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري پېژني، او وړاندوینې همغسې ساتي یا یې عیاروي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې ډیر ذکي دي او په قصه کې موجود معلومات د وړاندوینې د جوړولو او توضیح لپاره استعمالوي او د وروستیو معلوماتو په وسیله خپله وړاندوینه همغسې ساتي او یا یې عیاروي.

دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه

دلته د کیسې د دوهمې لوستنې لپاره ځینې مشورې بیان شوي. دا لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د لوست لپاره تیاری

- د کیسې د لوستلو تمرین له سره تکرار کړئ، چې دا ځل یې په لا اغېزمنه توګه ولوستلای شئ.
- د پنځم ګام د تیاری لپاره کولای شئ په پیل کې زده کوونکي په درې کسيزو ډلو ووېشئ، چې ستاسې د لارښوونو پر مهال زده کوونکي وپوهېږي چې له چا سره خبرې وکړي. له هغوی غوښتنه وکړئ چې له نېردي ناستو شاگردانو سره درې کسيزې ډلې جوړې کړي.
- د نهم ګام د تیاری لپاره د څیزونو او څېرو هغه لست، چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړی، چمتو وساتئ.
- که تاسې غواړئ چې «د لوستنې انکشافی لغاتنامې» فعالیت استعمال کړئ، د دې دوهم ځل لوستلو وروسته یې ښه وخت دی. همدا اوس یې ولولئ چې ډاډه شئ چې د دې مراحلو په تعقیب پوه یاست او هغه مواد چې د دې لپاره پکار دي.

د کيسې د دوهمې لوستنې کړنې (فعاليتونه)

۱. کتاب لور ونیسئ، او له زده کوونکیو د کيسې د سرلیک، لیکوال، او د لیکوال د لاسته راوړنو په اړه پوښتنې وکړئ.

زده کوونکیو ته ووايست چې بيا هم په بشپړه توجه غور ونیسئ، ځکه چې، د کيسې له ختمېدا وروسته به بيا هم له هغوی څخه انځورونو ته په کتنې، د کيسې د وريادولو غوښتنه کوئ، او هم به ترې دا پوښتنه کوئ چې د کيسې کومه برخه د هغوی لپاره تر ټولو مهمه وه. هغوی ته ووايست چې داځل به د هغوی ډېرو داسې ځايونو ته ور پام شي، چې د لومړۍ لوستنې پرمهال يې نه وو ور پام شوی.

۲. د لومړۍ ورځې په څېر، د انځورونو له ښودلو سره يوځای، کيسه سرترپايه ولولئ. کيسه ورو ولولئ چې زده کوونکي کيسه سمه تعقيب کړای شي، او بلې برخې ته د اوښتلو پرمهال د پېښو په اړه د فکر کولو فرصت ولري.

۳. کله چې لوستنه پای ته ورسوئ، بېرته د کتاب لومړنۍ پاڼې پرانيزئ، او داسې يې ونیسئ، چې زده کوونکي يې انځورونه وليدلای شي. د لاندې پوښتنو مطرح کولو له لارې، له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې لومړيو انځورونو ته وگوري، او هغه څه ور په زړه کړي چې د کيسې په سر کې واقع شوي وو.

دلته ښودل شوي څېرې څوک دي؟

د کيسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۴. بيا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او همدغه پوښتنې بيا تکرار کړئ. په همدې طريقه دوام ورکړئ، چې زده کوونکي د هرې پاڼې انځورونو ته په کتلو، زړې پېښې ور په زړه کړي. زده کوونکیو ښايي دا ځل په کيسه کې نور څه موندلي وي، او ښايي د کيسې د پېښو د ور په زړه کولو پر مهال د ويلو لپاره ډېر څه ولري. هر ځل له يوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې په دې توگه، ډېرو زده کوونکیو ته د خبرو وار ورسېږي. که له زده کوونکیو څخه د کيسې کومه برخه هېره وي، نو د کيسې هماغه برخه په خپلو الفاظو کې ورته ووايست، او يا هماغه برخه ورته ولولئ.

۵. کله چې مو ټول کتاب په همدې طريقه ولوست، او پر انځورونو، او پېښو مو بحث وکړ، کتاب بند کړئ، او شاگردانو ته ووايست چې:

په دې کيسه کې گڼ شمېر په زړه پورې څېرې دي. ځينې يې ښايي داسې څوک در په زړه کړي چې پېژنئ يې، او د کيسې پېښې ښايي داسې پېښې در يادې کړي چې تاسې ته در پېښې شوي دي. تاسې هريوه د کيسې د اورېدنې پر مهال، د يوه جلا شي په اړه فکر کاوه. اوس زه له تاسې څخه غوښتنه کوم چې د لاندې پوښتنو په اړه فکر وکړئ:

د کيسې کومه برخه ستاسې لپاره تر ټولو مهمه وه؟

دغې برخې ستاسې لپاره ولې ځانگړې اهميت درلود؟

درسي پلان - دوهمه ورځ

د ځواب په اړه يوه شېبه فکر وکړئ، او بيا به زه له تاسې وغواړم چې خپل ځوابونه لومړی خپل يوه ملګري ته وواياست. بيا به زه له يو څوکسانو وغواړم چې ټول ټولګي ته ووايي چې څه ورته تر ټولو مهم برېښېدل.

د دې پوښتنې ځوابونه به مختلف وي. زده کوونکي به بېلابېل ځوابونه ورکړي، ځکه چې هره کيسه گڼې مهمې برخې درلودلای شي، او اورېدونکي به، د وګړيو په توګه، د تر ټولو مهمې برخې په اړه مختلف نظريات ولري. لکه، ځينې زده کوونکي به وايي چې د هلک نوم نه درلودلو غم تر ټولو مهمه برخه ده، ځکه چې دوی هم د داسې څه نه لرلو چې دوی ته مهم وي، غم احساس کړی دی. نور به فکر کوي تر ټولو مهمه برخه هغه ده کله چې هلک خپل خوب انور ته خرڅولو لپاره وړاندې کړي، ځکه اکثره خلک خپل خوبونه نه خرڅوي. خو، ځينې نور به فکر وکړي د خوبونو جادويي بکس د کيسې تر ټولو مهمه برخه ده، ځکه دا يو ډېر غېر عادي شی دی. په دې کې غلط ځواب نشته. د شاگردانو انتخاب د هغوی د نظرياتو پر سر د بحث په اندازه مهم نه دی.

۶. زده کوونکيو ته د فکر کولو لپاره يوه يا دوه دقيقې وخت ورکړئ، او بيا يې په درې کيسيزه ډلو ووېشئ، چې له يو بل سره د کيسې د تر ټولو مهمې برخې په اړه خبرې وکړي. بنايي تاسې د شاگردانو په منځ کې وګرځئ راوګرځئ، او د هغوی خپل منځي خبرې اترې واورئ. تاسې د هغوی نظرياتو ته د ځواب ويلو اړتيا نه لرئ، يواځې سر خوځول مو کافي دي.

۷. بيا، له څو تنو زده کوونکيو څخه وغواړئ چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د دوی لپاره په کيسه کې تر ټولو مهم برېښي. هغوی دې ته وهڅوئ چې يو د بل خبرې په غور واورې، ترڅو معلومه کړي چې د کيسې څومره بېلابېلې برخې مهمې ګڼل کېږي.

۸. د زده کوونکيو ستاينه وکړئ (شباباسی ورته وواياست) چې ښه غور يې نيولی وو، د کيسې ډېرې برخې يې ور په زړه شوې او د مهمو برخو په اړه يې ښه فکر وکړ. هغوی ته وواياست، چې تاسې به په نېردي راتلونکي کې بيا هم کيسه په ګډه سره ولولئ، او بحث به پرې وکړئ.

۹. له ټولګيوالو غوښتنه وکړئ چې د کيسې د څيزونو او څېرو د نومونو هغه لست ته نور الفاظ او نومونه ورزيات کړي چې په لومړۍ ورځ مو پيل کړي وو.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دويمې ورځې لپاره: تکرار او نتيجه کيري

د پرمختيا درجه ۱-۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د ټاکلو لپاره د زده کوونکو او ټولګي د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښوود په اخر کې درکول شوي دي، استعمال کړئ.

درجه - ۱: هغه زده کوونکي چې د قصې ډېرې برخې يې نه وي په ياد او د نتيجه کيرۍ لپاره ښه دلايل نه شي ويلی، د قصې اصلي برخې يې بل قسم تعبير کړي وي، او ان د ښوونکي په ملاتړ هم خپلې نتيجه کيرۍ ته دلايل نه شي وړاندې کولای.

درسي پلان - دوهمه ورځ

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د قصې يو څه برخې يې په یاد وي او کولای شي چې څه ساده نتیجه گيری وکړي، کيدای شي يو څه گډه وډه يا مبهمه وي يا کيدای شي يو څه د متن د منطقي ملاتړ (حمایې) څخه لرې وي.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې قصه يې په یاد وي او کولای شي چې ساده نتیجه گيری وکړي، او د هغې لپاره کافي دلايل هم وړاندي کړي، خو يو څه عمومي وي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې قصه يې زده وي او موضوع ته نږدې نتیجه گيری وکړي، کيدای شي څه مشکلات ولري. موثر دلايل وړاندي کړي او هميشه د موضوع په باره کې مشخص وي.

د لوستنيزو او وينيزو مهارتونو لوراوی - دوهمه ورځ

زده کوونکو ته د دوهم ځل لپاره د قصې لوستلو، او ځينې نورو فعاليتونو له اجرا وروسته تاسې به وغواړئ چې قصه د سواد د نورو مهارتونو د جوړولو لپاره وکاروئ. تاسې لاندې درسونه د بل هر څه او يا گډ له نورو سره د دې هدف لپاره تر سره کولای شئ. تاسې دا فعاليتونه د لوست په مختلفو ورځو کې اجرا کولای شئ.

د لوستني لپاره د الفاظو د زېرمې پراختيا

کله چې زده کوونکو قصه اووریده او بحث يې په وکړ، دوی ممکن دې ته چتو وي چې د قصې ځينې لغاتونه زده کړي او ويې لولي. د دې فعاليتونو هدف دا دی چې له زده کوونکو سره مرسته کوي چې لغاتونه د ځان سره ولولي. د دې فعاليتونو لړۍ (سلسله) د ۳۰ - ۴۰ دقيقو پورې دوامدار/پرله پسې وخت نيسي.

د درس لپاره تياری

• په کتاب يو ځل بيا مرور وکړئ او له قصې څخه د زده کوونکو لپاره لږ تر لږه لس لغاتونه غوره کړئ چې دوی زده کړي کله چې دغه لغاتونه وينې ويې پيژني. يو لست د ځان لپاره وساتئ چې د انتخابيدونکيو لفظونو په نه هېرولو کې درسره مرسته وکړي. (ځکه چې همدغه کړنه به وروسته له نورو کلمو سره هم تر سره کړئ). لومړی د کيسې هغه کلمې وټاکئ چې په رسمونو کې هم راتللاي شي. د بېلگې په ډول، لاندې يو څو کلمې ډېرې مناسبې برېښي چې پيل پرې وکړئ:

هملک	نوم	هوبنيار سړی	مهم
ملگري	خوب	جادو	بکس
حوصله	حيرانونکی		

• هره کلمه پر يوه لوی کارت، يوه کلک کاغذ يا تخته روښانه وليکئ.
• هره ليکلې کلمه بايد زغرده او لويه وليکئ چې شاگردان يې وليدلای شي.

• که تاسې د لغت کارت فعاليت استعمالوئ (اووم پړاو)، د هر زده کوونکي لپاره د يادداشت کارډ، تار او د ليکلو وسايل ولري.

• درسي پلان په خیر وگورئ چې د درس له گامونو يا پړاوونو سره بلد شئ.

د لفظونو د زېرمې زياتولو فعاليتونه

۱. زده کوونکیو ته وواياست چې نن به هغوی له لوستل شوي کيسې څخه کلمې زده کړي. هغوی ته وواياست چې ډاډه ياست هر هلک به نن لږ تر لږه يوه کلمه زده کړي، او ځينې لا بنايي ډېرې کلمې زده کړای شي.

۲. د **هلک** کلمه پورته ونيسئ، چې هر څوک يې وليدلای شي. کلمه تلفظ کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وگوري، او څوځله دغه کلمه له تاسره تکرار کړي. بيا له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله کېدای شي د کيسې په اړه وي، يا يوه عادي جمله وي چې کلمه پکې سمه کارول شوې وي. مثلاً داسې څه ويلای شئ:

دا لغت **هلک** دی. ستاسې زموږ له کيسې څخه بې نومی هلک يادېږي. د هلک لغت پر کارولو يوه جمله وواياست، لکه، "هلک د غتيدلو پر مهال نوم نه درلود"، د "هلک" پر کارولو يوې جملې باره کې فکر وکړئ چې زموږ له کيسې سره بله څه اړيکه ولري.

له دوه يا درې زده کوونکو پوښتنه وکړئ په هغه جمله چې فکر کوي ويې وايي. وروسته لغت په ديوال وځړوئ او يا زده کوونکي تا وواياست چې ستاسې په څنگ کې ودرېږي او لغت جگ ونيسې چې ټول زده کوونکي يې وليدلای شي.

۳. د **نوم** کلمه داسې پورته ونيسئ چې ټول يې وليدلای شي. کلمه په زوره تلفظ کړئ او له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وگوري او څوځله يې درسره ولولي. بيا له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله بنايي د کيسې په اړه وي، يا همداسې يوه عادي جمله وي چې د نوم لفظ پکې کارول شوی وي. د ساري په توگه، داسې څه ويلای شئ:

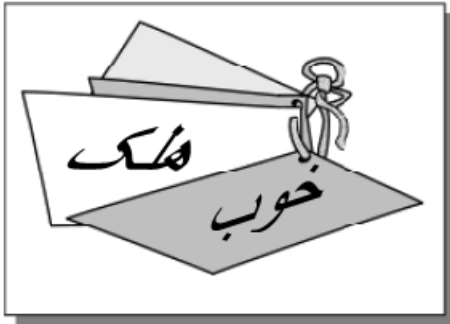
دا لغت **نوم** دی. ستاسې يادېږي چې څرنگه هوښيار سړي د هلک والدينو ته وويل چې هلک بې نومه پرېږدي. د "نوم" پر کارولو يوه جمله وواياست، لکه، "موږ هر يو نوم لرو"، د "نوم" کارولو بله جمله وواياست.

بيا هم دوه يا درې هلکان راوغواړئ چې خپله جمله ووايي. بيا دوهمه کلمه په ديوال سرېښ کړئ يا يو بل زده کوونکی لومړي ته څېرمه ودروئ او کلمه په لاس کې ورکړئ، چې ټول يې وليدلای شي. دواړو کلمو ته بېله اشاره وکړئ او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې درسره تکرار يې کړي.

۴. همدا کړنه پر ټولو لسو کلمو تکرار کړئ. هر ځل يوه کلمه وواياست، او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې درسره يې ووايي. له دوو يا دريو زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې کلمه په جملو کې وکاروي. او ورپسې يې له تېرو

درسي پلان - دوهمه ورځ

- کلیمو سره په لیکه ږدئ. هرځل چې نوې کلمه پر خپل ځای ږدئ، (پر دېوال، یا د زده کوونکیو په لیکه کې د یوه زده کوونکي په لاس کې)؛ ټولو کلمو ته اشاره کوئ او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې درسره تکرار یې کړي.
۵. کله چې ټولې کلمې وړاندې شي، بیا یې سره گډې وږې کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې ستاسې له اشارې سره یوځای یې، یوه یوه، درسره تکرار یې کړي. مثلاً، که کلمې پر دېوال سرینښ وي، نو ښکته پورته یې کړئ، چې مختلفو ځایونو ته ولاړې شي. که زده کوونکي په لیکه کې ولاړ او کلمې یې په لاسونو کې وي، نو له هغوی غوښتنه وکړئ چې ځایونه بدل را بدل کړي.
۶. پر زده کوونکیو د څو ورځو لپاره د کلمې د ویلو، او جمله کې کارولو تمرین وکړئ تر هغو چې هره کلمه ستاسې له اشارې سره سمه وپېژني.
۷. هره زده کوونکي ته لس کارتونه (یا د پرېر کاغذ لس ټوټې) ورکړئ، او غوښتنه ځنې وکړئ چې لس واړه کلمې پر لسو کارتونو په دقت کاپي کړي. هغوی ته ووايست چې کارت په یوه خوندي ځای کې وساتي، او هره ورځ دې یې یو یا دوه ځلې د لوستلو تمرین وکړي. د دې کارتونو لپاره غوره حجم ۳ په ۵ انچه (یا ۸ په ۱۲ سانتي متره) دی.

۸. کله چې زده کوونکي خپله د کلمو ټولگه انتخاب کړي، له کیسې څخه لس نورې کلمې انتخاب او پورته گامونه (۱ تر ۷ پورې) تکرار کړئ.
۹. له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې وروستي لس کارتونه خپلې لومړۍ جوړې کړې مجموعې ته ورزیات کړي، او ټولې شل کلمې له ځان سره تکرار کړي.
۱۰. دې طریقې ته تر هغو دوام ورکړئ چې زده کوونکي د کتاب ټولې یا زیاتې کلمې زده کړي.
- تاسې کولای شئ له زده کوونکیو سره د هرې کلمې د کارت په کونج کې د سوري په جوړولو او د یوه تار په وسیله د کارتونو په بندولو کې مرسته وکړئ چې د نورو کلمو ور زیاتول اسانه شي.
- کله چې زده کوونکي زیاتو کارتونو ته اړتیا ولري، نو غوښتنه ترې وکړئ چې ځینې کلمې په فقرو یا جملو کې سره ترتیب کړي چې ولوستل شي. دا یوه ښه صنفی کړنه ده چې زده کوونکي یې په فردي توگه، یا له بل ملگري سره ترسره کولای شي. کله چې یې کلمې په فقرو یا جملو کې ترتیب کړې، بیا کولای شي هغه د لیکلو د تمرین په موخه د کاغذ یوې ټوټې ته کاپي کړي (که څوک د لیکلو تمرین ته اړتیا لري). که چېرته زده کوونکي د جملو یا فقرو جوړولو پر مهال، په خپلو کارتونو کې ټولې د اړتیا وړ کلمې ونه لري، نو کولای شئ هغو ته ځینې کلمې ورکړئ. دغه نوي کلمې په کارتونو ولیکئ او هغوی ته یې وسپارئ چې د خپلو کارتونو په مجموعه کې یې کښېږدي.
- زده کوونکیو ته مشوره ورکړئ چې خپل کارتونه له ځان سره کورته یوسي، چې خپلو کورنیو ته یې ولولي، یا په خپله محله کې داسې نورو وگړیو ته چې لوستل نشي کولای. دغه راز زده کوونکي کولای شي خپلو کورنیو ته یې ور وښيي چې څرنگه ځانگړې کلمې په فقرو او جملو کې د لیکلو او لوستلو لپاره تنظیمولای شي.

درسي پلان - دريمه ورځ

زده کوونکو ته ور په یاد کړئ چې خپل د لغاتونو کارډونه بیرته ټولګي ته راوړي، ځکه هغوی وروسته په نورو کړنو (فعالیتونو) کې هغه استعمالولای شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دویمې ورځې لپاره: په لغاتونو کې انکشاف

درجه - ۱: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې نه شي استعمالولای او هغه لیکلای هم نه شي.

درجه - ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او هغه د ښوونکي په مرسته لیکلای هم شي.

درجه - ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او ځینې یې مستقلاً لیکلای هم شي.

درجه - ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پیژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او کولای شي هغوی واضحاً وليکي.

درېمه ورځ: د کیسې درېمه لوستنه

لاندې د کیسې د درېمې لوستنې په اړه ځینې مشورې بیان شوي. دغه لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د درس لپاره تیاری

- ښه به وي چې یوځل بیا د کیسې د لوستنې تمرین اجراء کړئ.
- په کیسه کې د وقفې ځایونه وټاکئ، چې له زده کوونکيو څخه د راتلونکيو پېښو په اړه پوښتنې وکړئ؛ (دوهم ګام ته مراجعه وکړئ).
- د درېیم ګام د تیاري لپاره، د درس په پیل کې زده کوونکي په درې کسيزه ډلو ووېشئ، تر څو هغوی وپوهېږي چې د لارښوونو پر مهال له چا سره خبرې وکړي.
- د اووم ګام د تیاري لپاره، د څېرو او څیزونو هغه لست چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړی و، چمتو وساتئ.
- که تاسې د «لوست نمونه په لغاتونو کې» فعالیت استعمالول غواړئ، نو زده کوونکي باید خپل د لغاتونو کارډونه ټولګي ته راوړي، او د هغوی لپاره د یادداشت نور کارډونه هم ولری که ضرورت ورته وي چې نور لغاتونه هم ورزیات کړي.

د درېمې لوستنې کړنې

۱. کتاب لور ونیسئ، او زده کوونکيو ته ووايست چې تاسې به په درېیم ځل هم هماغه کیسه لولئ، خو دا ځل به د وقفو په دوران کې له شاگردانو څخه د کتاب د راتلونکې پاڼې د پېښو په اړه پوښتنه کوئ.

درسي پلان - دريمه ورځ

۲. د کيسې په مختلفو برخو کې، د کتاب تر پانې اړولو وړاندې، لاندې پوښتنه مطرح کوئ، او له زده کوونکيو غوښتنه کوئ چې که ځواب ورکول غواړي نو لاس دې پورته کړي:

په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښ شي؟

له دې پوښتنې مطرح کولو ستاسې مقصد دا دی چې وپوهېږئ چې آیا د کيسې پېښې د زده کوونکيو په یاد پاتې دي، او کنه. هر ځل له يوه بېل زده کوونکي څخه د ځواب غوښتنه کوئ، او له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د ځواب ورکونکي خبرو ته سم غوږ ونيسي. کله چې يو کس ځواب ورکړي، له نورو غوښتنه وکړئ چې که له ځواب سره موافق وي، لاسونه دې پورته کړي. دا کار زده کوونکي هڅوي ترڅو ستا او نورو زده کوونکيو خبرو ته غوږ کېږدي. دغه راز به وپوهېږئ چې ټولگي تر کومه بريده له کيسې سره آشنا شوي، او د کيسې د پېښو تسلسل يې په ذهن کې پاتې دی. د زده کوونکيو ځواب چې هر څه وي، تاسې بايد وواياست چې:

راځئ گورو چې وړاندې همدا سې پېښېږي او که نه!

بيا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او متن يې ولولئ.

د ځينو زده کوونکيو به کيسه ښه په یاد وي، او سم ځواب به ورکړای شي. ځينې نور به داسې نه وي. که د زده کوونکيو کوم ځای هېر وي، او ناسم ځواب ورکړي نو ورته وواياست چې:

که مو اوس څه په یاد نه وي، هيڅ پروا نه کوي.

خو دا ځل سم غوږ ونيسئ، چې له کيسې سره ښه بلد شئ!

د پانې تر اړولو مخکې، له زده کوونکيو پوښتنه وکړئ چې: په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښېږي؟

۳. کله چې د کتاب لوستنه پای ته ورسوئ، زده کوونکيو ته وواياست چې ته غواړې وپوهېږې چې آیا دوی د انځورونو له کتلو پرته کيسه را په زړه کولای شي او کنه. يو زده کوونکی ځواب ته راوبولئ، او له نورو غوښتنه وکړئ، چې که له ځواب سره موافق وي، نو لاسونه دې پورته کړي.

که ځواب ناسم وي، له يوه بل زده کوونکي غوښتنه وکړئ چې ووايي د کيسې په پيل کې څه پېښ شوي وو. يوځل بيا له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د موافقت په صورت کې، لاسونه پورته کړي.

که يې ځواب سم وي، نو زده کوونکيو ته وواياست چې که د کيسې د راتلونکې پېښې په اړه معلومات لري، لاسونه دې پورته کړي. يوځل بيا يو زده کوونکی ځواب ته راوبولئ، او له نورو زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې که موافق وي، لاسونه دې پورته کړي.

همدې کار ته ادامه ورکړئ، ترڅو زده کوونکي، د کيسې پېښې په ترتيب سره ذهن ته وسپاري.

۴. کله چې د کيسې پر انځورونو او پېښو له غږېدا سره يوځای، کيسه پای ته ورسوئ، کتاب بند کړئ، او له زده کوونکيو بيا غوښتنه وکړئ چې له خپل سيال ملگري سره لاندې پوښتنو ته د خپلو ځوابونو په اړه خبرې وکړي:

درسي پلان - دريمه ورځ

د کيسې کومه برخه تا ته تر ټولو مهمه وه؟
دا برخه ستا لپاره ولې تر ټولو مهمه وه؟

زده کوونکیو ته یادونه وکړئ چې هغوی کولای شي د تر ټولو مهم شي په اړه نوی نظر ولري، او یا هم کولای شي، هماغه زور نظر، چې په تېرو بحثونو کې یې بیان کړی و، بیا تکرار او تایید کړي. زده کوونکیو ته ۳ تر ۴ دقیقې وخت ورکړئ چې په درې کسيزه یا دوه کسيزو ډلو کې پر خپلو نظرياتو خبرې اترې وکړي.

۵. بیا یو څو زده کوونکي را وبولئ، چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د هغوی لپاره تر تر ټولو ډېر مهم دي. هڅه وکړئ چې هغه شاگردان را ونه بولئ چې تېر ځل یې هم ځواب ورکړی، تر څو ټولو ته وار ورسېږي. هغوی دې ته وهڅوئ چې یو بل ته غوږ ونیسي، ترڅو وپوهېږي چې د کيسې څومره ډېرې برخې مهمې ګڼل کېدای شي.

۶. په ښې غوږ اېښودنې، د کيسې په ښې یادونې، او د تر ټولو مهم شي په اړه په فکر کولو خپل زده کوونکي وستایې. یادونه وکړئ چې تاسې به په نيردې ورځو کې یوځل بیا هم د همدې کيسې په اړه خبرې او بحث وکړئ او له همدې کيسې به د نورو زده کړو لپاره د اساس په توګه کار واخلي.

۷. له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د کتاب انځورونو ته وګوري، او د لومړۍ او دوهمې ورځې ترتیب شوي لست ته د نویو څیزونو او څېرو نومونه ور اضافه کړي.

۸. په دريمه ورځ له لاندې پوښتنو څخه یوه یا زیاته تر بحث لاندې ونیسئ چې زده کوونکي د کيسې د معناګانو په اړه لا ژور فکر ته وهڅوئ. زده کوونکي ښایي دې پوښتنو ته مختلف ځوابونه ولري، چې ټول یې باید سم وګڼل شي. د پوښتنې هدف یوازې او یوازې دا دی چې زده کوونکي په خپله ځاني طریقه د کيسې په وړاندې غبرګون ښودلو ته راوبلل شي.

آیا تاسې فکر کوئ د هلک والدينو هلک ته پر نوم نه ورکولو ښه کار وکړ؟ ولې؟

آیا کله داسې شوي چې تاسې یو کار کول غواړئ خو د ښه وخت په تمه مو وروسته کړی وی، او وايي چې کله وخت مناسب وو، نو کار به وکړئ؟

هونښيار سړي وويل، چې بې نومه ډېر مهم هلک دی. څه فکر کوئ د هغې باره کې څه مهم وو؟

تاسې څه فکر کوئ، هونښيار سړي ولې د هلک له ليدو سره وويل: "چې زه ستا په تمه وم"؟

آیا ستاسې خونښيرې چې هونښيار شئ؟ ولې یا ولې نه؟

خلک څرنگه هونښيار یري؟ څه باید وکړي؟ فکر کوئ ډېر وخت نیسي؟

کوم هونښيار څوک پېژنئ؟ څرنگه پوهیږئ چې هونښيار دی؟

درسي پلان - دريمه ورځ

ستاسې په فکر ولي هونبیار سړي حسن لپاره نوم خوښ کړ، د دې په ځای چې پرېږدي هغه پخپله ځان لپاره نوم خوښ کړي؟

څه فکر کوئ کوم خوب حسن د هونبیار سړي په بکس کې واچوه؟ څه فکر کوئ چې هغه ولي دا خوب نه غوښته؟

څه فکر کوئ کوم حيرانوونکی خوب حسن او انور د هونبیار سړي له بکسه خوښ کړ؟

که تاسې له بکس څخه د خوب خوښولو واک ولرئ، نو کوم خوب به خوښ کړئ؟

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول

درجه - ۱: هغه زده کوونکي چې ان د ښوونکي په مرسته هم نه شي کولای چې د قصې کومه برخه په یاد ولري، او یا د قصې کومه اساسي برخه سره ونښلوي.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې قصه يې په یاد وي او قصه یو څه منعکس کړای شي، خو اساسي نظرونه سره نښلولی نه شي او یا په پوهیدای نه شي.

درجه ۳: د زده کوونکې قصه ښه په یاد وي او هغه څه يې چې په قصه کې لوستي وي د خپل ژوند له پېښو سره یو په یو مرتبط کړي، خو پرته له کوم خاص شباهتي ارتباط یا خیال څخه (لکه، "انور یو نوم لري چې یو څه معنا ورکوي، او زه هم نوم لرم چې معنا لري).

درجه ۴: د زده کوونکې قصه ښه په یاد وي او هغه په پوره تفصیل د خپل ژوند له یو څه سره شباهتي ارتباط ورکولای شي. (لکه، زده کوونکي یو څه ډېر زیات غوښتل خو باید لاسته راوړلو لپاره یې صبر او حوصله وکړي).

د لوستنیزو او وینیزو مهارتونو لوراوی - دريمه ورځ

کله چې تاسې په درې ورځو کې زده کوونکو ته د قصې لوستل پای ته ورسول، او ځینې نورې کړنې مو تر سره کړې، تاسې ښايي لوست ته د سواد د نورو مهارتونو د جوړونې لپاره ادامه ورکړئ.

تاسې کېدای شي د لغاتونو د انکشاف کړنې مرور او د دوهمې ورځې لغاتونه ورزیات کړئ او زده کوونکي باید د لغاتونو په کارونو کې نور لغاتونه ورزیات کړي.

وروسته لاندې کړنې (فعالیتونه) د زده کړې د لغاتونو د بیلگو لپاره تر سره کړئ:

په کلمو کې د توریو د شکلونو لوستنه

همداسې چې زده کوونکي د لوستنې لپاره د کلمو زېرمه جوړوي (هغه ډول کلمې چې دوی یې چاپي یا لیکلي شکلونه پېژندلې)، هغوی کولای شي زده کړې کلمې په کلمو کې د حروفو او صوتي اشکالو د زده کولو لپاره وکاروي. په کلمو کې د غږیزو اشکالو او حروفو د زده کړې غوره لاره د کلمو ډل بندې یا پر ټولېو وېشنه ده. لاندې د دې کار یوه طریقه بیان شوې:

درسي پلان - دريمه ورځ

۱. زده کوونکیو ته وواياست چې هغوی چې څومره زیاته اندازه کلمې زده کولای شي، په همغې اندازه به په کلمو کې د غږونو او تلفظي بڼو د اورېدلو او لیدلو وړتیا ولري. د خپل غرض د روښانولو لپاره له خپل درس څخه درې کلمې انتخاب کړئ. له دغو دريو کلمو څخه دوه باید هم-قافیه وي (یعنې وروستی غږ يې يوډول وي)، او درېيم يې باید مختلف پای-غږ يا قافیه ولري. دا درې کلمې په داسې ځای کې کښېږدئ چې ټول زده کوونکي يې ولیدلای شي. داسې وواياست:

- دغو دريو کلمو ته وگورئ. له ماسره يې تکرار کړئ. (له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې په يوه غږ د رسره تکرار کړي.) دوه کلمې هم قافیه دي او په پای کې يې يوډول غږ دی. هغه دوه کلمې کومې دي؟
۲. کله چې زده کوونکي هم قافیه کلمې سمې په نښه کړي، يوه بله درې حرفيزه مجموعه ور وښايست چې د يوې قافیه يې مختلفه وي. بيا غوښتنه ورڅخه وکړئ چې کلمو ته غوږ ونيسي، او هم قافيې کلمې په نښه کړي.
۳. کله چې زده کوونکي د هم-قافیه کلمو په معنا وپوهېدل، له هغوی غوښتنه وکړئ چې خپل ځاني کارتونه د قافيې پر اساس ترتيب کړي. (هره مجموعه هم قافیه کلمې باید يوه ځانگړې بستې ته ولاړه شي). ښايي زده کوونکي د مجموعې هرې کلمې ته هم-قافیه الفاظ پيدا نه کړای شي، خو دا به ډېره غوره لاره وي چې په خپله د کلمو پر مجموعه تېر شي، هره کلمه له ځان سره تکرار کړي، او معلومه يې کړي چې که له کومې بلې کلمې سره هم قافیه وي.

کله چې زده کوونکي د غږ پر اساس د کلمو ترتيبول زده کړي، بيا نو کولای شي چې د نورو ځانگړنو پر اساس هم د کلمو ترتيبول زده کړي. د مثال په توگه، هغوی کولای شي د پیل د غږ، يا د سېلابونو د شمېر پر اساس يې ترتيب کړي. کېدای شي ځينې نور شکلونه هم پکې را پيدا کړای شي.

زده کوونکیو ته مشوره ورکړئ چې خپل د کلمو کارتونه کورونو ته يوسي، او د کورنۍ غړيو ته يې وروښيي چې څرنگه کلمې د مختلفو ځانگړنو پر اساس ترتيب کړای شي. (قافیه، د پیل غږ او نور).

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: لغت پانگه او د لغت بېلگې

- درجه - ۱: زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې نه شي استعمالولای او په قافیه او د لغاتونو په نورو بېلگو هم نه پوهېږي.
- درجه ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او کولای شي چې د ښوونکي په مرسته د لغاتونو بېلگې وړاندې کړي.
- درجه ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او مستقلاً کولای شي لغاتونه په قافیه ای بېلگو کې منظم کړي.
- درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او پوهېږي او د څو لغاتونو د بېلگو په اړه فکر کوي.

څلورمه، پنځمه او شپږمه ورځ

د څلورمې، پنځمې، او شپږمې ورځې لپاره له لاندې دوو برخو "نورې صنفې کړنې" او "د لوستنيزو او ليکنيزو مهارتونو جوړونه" څخه د کيسې اړوندې کړنې انتخاب کړئ. هغه کړنې غوره کړئ چې ستاسې په نظر ستاسې د زده کوونکيو لپاره ډېرې مناسبې برېښي. که ستاسې زده کوونکي مختلف مهارتونه او خوښې لري، نو کولای شئ پر ځينو زده کوونکيو يو ډول او پر ځينو نورو بل ډول کړنې ترسره کړئ.

نورې صنفې کړنې

د وروستيو دريو درسونو له پای ته رسونې وروسته له صنف سره ځينې داسې کړنې عملي کړئ چې له زده کوونکيو سره د "بې نومی هلمک" د کيسې په ژوره پوهه کې مرسته وکړئ او د هغوی د ليک لوست مهارتونه غښتلي کړي. د دې برخې کړنې د همدې غرض لپاره کارولای شئ. ځينې دغه کړنې د ټولو عمرونو د ماشومانو لپاره مناسبې دي. ځينې نورې يې د داسې ماشومانو لپاره دي چې له وړاندې په اسانۍ سره ليک لوست کولای شي. کله مو هم چې فکر وکړ، د ماشومانو لپاره د دې کړنو تکرار په زړه پورې دی، کولای شئ تر يوه زيات ځله يې تکرار کړئ.

کښنه(رسم) او نکل کول

زده کوونکي کولای شي، د "بې نومی هلمک" په اړه خپله پوهه د کيسې د صحنو په رسمولو، او تاسې او يو بل ته د کيسې په بيانولو سره غښتلي کړي. هر زده کوونکی به مختلف هنري قابليتونه ولري، دا فعاليت به هر زده کوونکی د هغوی د هنري قابليتونو په نظر کې نيولو پرته، د قصې په بياويلو کې په ټوليز او انفرادي شکل کې ورگډ کړي. د دې کړنې اندازه کولو ته ضرورت نشته. د داسې کولو لپاره ځينې گټور گامونه لاندې بيان شوي.

۱. زده کوونکي په دوه کسيزه ډلو ووېشئ. (که د ټولگي د شاگردانو شمېر طاق وي، نو يوه درې کسيزه ډله پکې جوړه کړئ.)

۲. کتاب داسې پورته ونيسئ چې زده کوونکي يې پوښ وليدلای شي او ووايست:

د بې نومی هلمک کيسې باره کې فکر وکړئ. له قصې څخه يوه صحنه د رسمولو لپاره غوره کړئ. کومه صحنه به تاسې رسم کړئ؟ په هغې صحنه کې فکر وکړئ، او داسې يې ځانته مجسمه کړئ چې پوه شئ څه شی مو بايد په انځور کې شامل وي. يقيني کړئ چې انځور مو تفصيلي دی، او ډېر څه بيانوي.

۳. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې خپلو سيالو (نورو زده کوونکيو) ته د هغې صحنې په اړه چې رسمول يې غواړي، او هغه څيزونه چې په انځور کې يې شاملول غواړي، معلومات ورکړي. د رسمونو په اړه خبرې اترې به هغوی تشويق کړي چې د خپلو رسمونو سمه پلان جوړونه وکړي، او د هغه څه په اړه ښه فکر وکړي، چې په انځور کې يې شاملول غواړي.

درسي پلان - 4، 5 او 6 ورځ

۴. زده کوونکیو ته پانې او د رسم وسایل، لکه پنسل، یا رنگې ور ووهې، او زده کوونکیو ته وویاست چې رسمول پیل کړي. تاسې کولای شئ د هغوی په منځ کې وگرځئ او له هغو څخه د هغوی د رسمونو او د هغو د انتخاب د لاملونو په اړه پوښتنې وکړئ. تاسې باید هلکان دې ته وهڅوئ چې یو بل ته د کیسې او خپلو رسمونو په اړه وغږېږي.

۵. کله چې زده کوونکي خپل رسمونه خلاص کړي، لاندې یوه یا زیاتې کړنې ترسره کړئ:

- ټول رسمونه د ټولګي پر دېوال سرینې کړئ. درې یا څلور زده کوونکي په وار وار ولاړ کړئ چې خپلو رسمونو ته په اشاره یې ټولګیوالو ته تشریح کړي چې رسم یې څه شی څرګندوي. راتلونکي څو ورځې، هره ورځ درې یا څلور نور هلکان د همدې کار لپاره راولاړوئ، تر هغو چې ټول هلکان د خپلو رسمونو په اړه ټولګیوالو ته وغږېږي.

- ټول رسمونه راټول کړئ. یوڅو یې انتخاب کړئ، چې د کیسې مهمې صحنې بیانوي؛ یو یا دوه د کیسې له پیل څخه، یو یا دوه، د کیسې له مینځه، او یو یا دوه د کیسې له پایه. دغه ټاکلي رسمونه په بې ترتیبه توګه پر دېوال سرېښ کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې صحیح ترتیب یې معلوم کړي. د زده کوونکیو په خوښه او فرمایش رسمونو ته حرکت ورکړئ، تر هغو چې ټول راضي او قانع شي چې انځورونه په سم ترتیب اېښودل شوي دي. په راتلونکیو څو ورځو کې د رسمونو له اصلي مجموعې څخه د رسمونو یوه بله مجموعه انتخاب کړئ، او بیا هم له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې سم ترتیب یې معلوم او تعیین کړي.

- ټول رسمونه رایوځای کړئ. د کیسې د ترتیب مطابق یې ترتیب کړئ او سره وپي تړئ، چې صنفی کتاب ورڅخه جوړ شي. که انځورونه زیات وي نو کولای شئ تر یوه زیات بندلونه یا کتابونه جوړ کړئ. کتاب په ټولګي کې وساتئ او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د همدې کتاب په مرسته، په رسمونو کې د بیان شویو صحنو په اړه د خبرو له لارې په وړو گروپونو کې او یا د ټول صنف په وړاندې کیسه له سره تکرار کړي.

د کیسې په اړه لیکل

که چېرته ستاسې زده کوونکي سم لیکل کولای شي، نو هغوی کولای شي د کیسې په اړه خپله پوهه د کیسې په اړه د لیکنو له لارې نوره هم پراخه کړي. لاندې ځینې لیکنیزې کړنې دي چې ستاسې زده کوونکي یې باید ترسره کړای شي. که فکر کوئ چې زده کوونکیو ته مو په زړه پورې ده، نو تر یوې زیاتې لیکنیزې کړنې وکاروئ.

۱. د کیسې لنډیز ولیکئ، خو یواځې د مهمو پېښو یادونه وکړئ. (له شاگردانو غوښتنه وکړئ چې دغه لنډیز د ټاکلي شمېر لفظونو په کارولو سره ولیکي، د مثال په توګه، چې تر پنځوسو کلمو زیات نه وي، یا تر ۲۵ کلمو زیات نه وي. د کلمو د شمېر محدودول دغه کړنه نوره هم ګرانوي.)

درسي پلان - 4، 5 او 6 ورځ

۲. په کيسه کې د خپلې خوبې څېره وټاکئ. په ليکنه کې دغه څېره تشریح کړئ او دا هم بيان کړئ چې دا څېره ولې ستاسې خوبه ده.
۳. آیا د دې کيسې کومه څېره يا کرڼه ستاسې د ژوند کومه څېره يا کرڼه در يادوي؟ بيا دا وليکئ چې څرنگه ستاسې ژوند او دا کيسه يوه بلې ته ورته دي.
۴. داسې فکر وکړئ چې دا کيسه تکمله او منطقي تسلسل لري يعنې، يوه بله کيسه چې د دې کيسې په پای کې پيلېږي. دا چې په دې بله کيسه کې به څه پېښېږي، او پای به څه وي، په دې اړه ليکنه وکړئ. داسې ووايست چې: هلک نوم لري او خاص خوب ورکړل شوی دی. دې هلک او ملگري ته به يې لدې وروسته څه پېښ شي، چې هغه ته هم خوب ورکړل شوی دی؟

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې په اړه ليکل

- درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې دا څرگند کړي چې د قصې د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه د څه ليکلو قابليت لري.
- درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې دا څرگند کړي چې د قصې د کرکټرونو د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه د يو څه ليکلو قابليت لري. د ليکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو وړاندوينې لپاره د ښوونکي مرستې ته اړتيا وي.
- درجه ۳: زده کوونکی د قصې د کرکټرونو د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه ليکلی شي او د ليکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو ضروري جزئيات تشریح کولای شي.
- درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او پوهېږي او د څو لغاتونو د بيلگو په اړه فکر کوي.

په لوړ غز د کيسې لوستنه

که مو زده کوونکي لوستل کولای شي، او کيسه يې څو ځله اورېدلې وي، له هغوی غوښتنه وکړئ چې له ځان سره د کيسې د لوستلو تمرين وکړي. دا به غوره وي چې هغوی په لومړي سر کې دوه دوه کار وکړي او کيسه له لاندې طريقو په يوه طريقه ولولي:

۱. زده کوونکي کيسه په وار ولولي. يو زده کوونکی يو مخ لولي؛ او بل مخ، او همداسې دوام ورکوي ترڅو کيسه پای ته ورسېږي.
۲. زده کوونکي کيسه په گډه او په يوه غز لولي.
۳. هر زده کوونکی کيسه په وار، له سره تر پايه لولي.

په بيا بيا تمرين سره به، گڼ زده کوونکي د کيسې اسانه او روانه لوستنه زده کړي، او ځينې به يې بنيادي ټول ټولگي ته د کيسې له فردي او يوځايي لوستلو خوند واخلي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: په لوړ غړ د قصې لوستل

درجه - ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ولولي او يا د قصې کوم لغت يې په یاد وي.
 درجه - ۲: زده کوونکی کولای شي چې قصه ولولي خو روانه يې نه شي لوستلای. داسې معلومېږي زده کوونکی چې څه لولي په هغو ښه نه پوهېږي. معلومېږي چې هغه يې ميخانيکي زده کړي وي.
 درجه - ۳: زده کوونکی قصه په احساساتو سره بيانولای شي، او معلومېږي هغه لغتونه چې لولي په پوهېږي.
 درجه - ۴: زده کوونکی په خورا ښه ډول قصه بيانولای شي، د قصې لوستلو کې رواني يې بې سارې ده، او داسې ښکاري چې قصه راژوندی شوې وي.

په ځانگړې ادا د کيسې لوستنه

په ځانگړې ادا د کيسې د لوستنې معنا، کتاب ته له کتنې پرته په خپلو الفاظو د کيسې ژبنی لوستنه ده په بله وينا د «قصه ويونکي» په صفت په لاندې طريقو کولای شئ له زده کوونکيو سره د کيسې لوستنې د زده کړې په برخه کې مرسته وکړئ.

۱. د کيسې لومړۍ او وروستۍ جمله وليکئ. دا جملې پر تخته وليکئ، او يا يې پر يوه پاڼه وليکئ او پر دېوال يې سربښ کړئ، چې زده کوونکي يې وويني:

په پخوا زمانه کې، په يوه لرې پراته هېواد کې، يو هلک اوسېده چې هيڅ نوم يې نه درلود.

او له هغې وروسته، حسن د تل لپاره يو نوم درلود، دواړو هلکانو حسن او انور تل حيرانوونکي خوبونه ليدل.

۲. زده کوونکيو ته ووايست چې تاسې غواړئ هغوی دې کيسه په خپلو الفاظو سرترپايه ولولي، خو هغوی بايد هغه لومړۍ او دوهمه جمله ونه ليکي چې تاسې ليکلي.

۳. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې په فردي توگه، يا له ملگري يا ډلې سره په گډه، د کيسې پېښې له سره په زړه کړي، او يو له بل سره په خپلو الفاظو د کيسې په راجوړولو کې مرسته وکړي. که اړتيا ولري، نو زده کوونکيو ته اجازه ورکړئ چې بيرته کيسې ته مراجعه وکړي، يا زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې يو لړ داسې انځورونه جوړي کړي چې د کيسې د اصلي صحنو د په وريادولو کې ورسره مرسته وکړي.

۴. د کيسې د مشق او تمرين لپاره زده کوونکي په ورو گروپونو ووېشئ. کله چې په گروپونو کې سره کښېني، نو بايد په نوبت سره کيسه په خپلو لفظونو کې بيان کړي، او نور غړي ورته غوږ ونيسي. (د گروپي کار له لارې به څو کسه زده کوونکي په يوه وخت کې د ټولگي په کار کې برخه اخلي). په ورو گروپونو کې غوږ اېښودونکي بايد په توجه غوږ ونيسي، او که د کيسه کوونکي څه له ياده وځي، نو ور په ياد يې کړي. هر هلک بايد له ټولگي د باندې، د کيسې تر تمرين وړاندې په صنف کې دوه يا درې ځله د هغې تمرين وکړي. دغه تمرين ښايي دوه يا درې اونۍ وخت ونيسي.

۵. کله چې زده کوونکي داسې احساس کړي چې نور چمتو دي، نو له هغوی څخه يو څو خپل خوبني (رضاکار) را وبولئ چې د ښوونځي يوه بل ټولگي ته کيسه وکړي. (د بل صنف په وړاندې د کيسې په ځانگړې ادا لوستل به يو ښه

درسي پلان - 4، 5 او 6 ورځ

ساتېری او د شاباسي وړ وي!). اړینه نه ده چې هر هلک دې کیسه ولولي. ځینې هلکان ښايي شرمناک وي، چې په هغه صورت کې باید د ټولګي په مخ کې کیسه کولو ته اړ نه ایستل شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر

درجه - ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ووايي.
درجه - ۲: زده کوونکی کولای شي چې د قصې اساسي ټکي بیان کړي خو بې نظمې او بې جوړښته وي، او کله کله یې ژبه هم بندېږي. معلومېږي چې هغه یې میخانیکي زده کړي وي.
درجه - ۳: زده کوونکی قصه بیانولای شي، د قصې ټول عناصر په وضاحت ویلای شي. قصه ویل یې مناسب دي او لغاتونه یې تخلیقي دي.
درجه - ۴: زده کوونکی په خورا ښه ژبه قصه بیانولای شي. خبرې کوونکی کیدای شي په طنزیه، احساساتي، تخیلي او یا خوښې باندي قصه بیا ووايي.

د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول

زده کوونکي کولای شي د خپل ټولګي، یا د کوم بل ټولګي په مخ کې د کیسې د نارسمي تمثیل له لارې د کیسې په اړه خپله پوهه غښتلې کړي، او کیسه په خپل تعبیر خلکو ته وړاندې کړي.

زده کوونکي د تمثیل لپاره ځانګړیو جامو یا وسایلو ته اړتیا نه لري. هغوی

دې یوازې د کیسې د څېرو ویناوې ووايي، او د صحنو د تمثیل په ترڅ کې دې له

حرکاتو او اشارو کارواخلي، یا کولای شي ځینې ساده وسایل هم وکاروي. تاسې باید د تمثیلي پارچې د

ډایرکټر یا لارښود په توګه، هغوی ته لارښوونې او مشورې ورکړئ، خو له یو یا دوه ځله تمرین وروسته به هغوی

خپله وغواړي چې کیسه بیا تکرار کړي، او له هر ځل تکرار سره به زده کوونکي نور هم تکره کېږي. لاندې د

تمثیلي پارچې په بڼه د کیسې د پیلولو ځینې لارې چارې بیانېږي:

۱. زده کوونکیو ته ووايست چې دا ځل به هغوی کیسه د تمثیلي پارچې په بڼه وړاندې کوي. هغوی ته یې روښانه کړئ چې ځینې زده کوونکي به تمثیلګران، او ځینې نور به یې نندارچیان وي، او هر وګړی به دواړه کرداره ترسره کړي.

۲. وروسته، په یوه ستنه کې د کیسې ټولې څېرې پر یوه تخته یا په یوه لویه پاڼې په یوه لست کې ولیکئ، داسې چې ټول یې ولیدلای شي:

هلک	د نړۍ ټول نومونه
د هلک مور او پلار	بې ځایه (ناغوښتي) خوبونه
هوښیار سړی	حیرانوونکي خوبونه
	انور

پر یوې یوې څېرې تېر شئ، او د هغې د کردار د تمثیل لپاره د هلکانو له منځه خپل خوښي (رضاکار) ممثل راوبولئ.

داسې ووايست "زموږ په تمثیلي پارچه کې هلک د رول تمثیلولو لپاره څوک حاضر دی؟" یو خپل-خوښی انتخاب کړئ، او نوم یې د څېرې له نوم سره جوخت ولیکئ. دې کار ته تر هغو دوام ورکړئ چې د هرې برخې د تمثیل لپاره

درسي پلان - 4، 5 او 6 ورځ

زده کوونکی پیدا کړئ. ممثلينو ته وواياست چې هر ممثل به خپله برخه په خپله راجوړوي. د دې معنا دا ده چې هغوی دې د کتاب خبرې اترې نه کاروي، بلکې خپل الفاظ دې ورته جوړ کړي.

۳. هغوی ته وواياست چې تاسې به دغه تمثيل څو ځله په صنف کې تکرار کړئ، او هر هلک به د تمثيل فرصت ترلاسه کړي. هغوی ته وواياست، هر هغه زده کوونکی چې په تمثيل کې برخه نه اخلي، د اورېدونکي په حيث هماغه اندازه مهم کردار ترسره کوي. څرگنده يې کړئ چې تاسې به د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود دنده ترسره کوئ او هغوی ته به د تمثيل د ښه او غوره پرمختګ لپاره مشورې او لارښوونې کوئ، خو هغوی بايد کيسه په خپل تعبير تمثيل کړي. يعنې هغوی بايد د هرې صحنې په تمثيل کې خپل ځاني الفاظ، اشارې، او حرکتونه وکاروي.

۴. د کيسې د بېلابېلو صحنو د تمثيل لپاره د خونې په منځ کې ساحه تعيين کړئ (د هلک کور، د هوبنيار سړي کور، او د انور کور) او بيا له اورېدونکيو غوښتنه وکړئ چې د تمثيل ځای ته مخامخ کېښي. هغوی د صحنې له اړتيا سره سم کېښوئ. هغه زده کوونکي چې په صحنه کې نه دي، د صحنې يوه لوري ته يې ودرئ، تر هغو چې واري يې را ورسېږي. ممثلان صحنې ته راوبولي، او هغوی ته مخه ورکړئ چې صحنه په خپله راجوره کړي. کله چې زده کوونکي نه پوهېږي چې څه ووايي، نو کولای شئ يوه کومکي جمله ورته وواياست، خو هيله ده چې هغوی به ژر وپوهېږي او سمه دنده به ترسره کړي.

۵. د تمثيلي پارچې په پای کې له ممثلانو غوښتنه وکړئ چې له ټولو ټولګيوالو سره د پارچې د تمثيل په اړه په بحث او تبصرو کې برخه واخلي. هغوی د لاندې پوښتنو ځوابونې ته راوبولي:

ممثلانو کوم رول ډېر ښه تمثيل کړ؟

د ممثلانو راتلونکې ډله د تمثيل ډله ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

اورېدونکيو کوم رول ښه ترسره کړ؟

ممثلان د راتلونکي تمثيلي پارچې ډله ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

۶. ډېری هلکان د کيسې د تمثيل د وار په ترلاسه کولو ډېر خوشحاليږي، او خوند ورکوي. هرځل چې نوې ډله ممثلان راځي، ويناوې به په مختلف انداز وړاندې کوي، بېلې ښې او بېل ډول حرکات به ترسره کوي ... د هغوی کړنې به له کيسې څخه د هغوی د ځاني تعبير استازيتوب کوي، او څرنگه چې هره کيسه په يوه بېله بڼه تعبيرېدای شي، نو د کردار او تمثيل بېلښت او توپير هم بايد وستايل شي، او يادونه يې وشي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د نندارې (تمثيل) په بڼه د کيسې وړاندې کول

درجه ۱: زده کوونکی د تمثيل پر وخت ډيرې ورو او بې خوځښته خبرې کوي، او د کرکټر غږ نه باسي، که ښوونکي ورسره مرسته هم کوي.

درجه ۲: زده کوونکي خبرې اوريدل کېږي خو د کرکټر له غږ سره سمون نه خوري. بيان په کې نه وي موجود. تمثيل يې ژوندی نه وي.

درجه ۳: زده کوونکی يو څه واضح خبرې کوي، د کرکټر غږ استعمالوي، اوريدل کېږي او د پوهيدو وړ وي. بيان او تجسم تخيلي او د نوښت درلودونکی دی.

درجه ۴:- زده کوونکي د خورا ښې ژبې د استعمال او د کرکتر رول ډیر ښه ادا کوي، په طنزیه، احساساتي، تخيلی او یا خوښۍ باندي ادا له کبله بیخي د اصل په څیر ښکاري.

له کورنۍ سره د کیسې شریکول

کله چې هلکان ټولې "تورې کړنې" بشپړې کړي، او د خپلې زده کړې په اړه ډاډه شي، نو سلا ورکړئ چې خپلې هڅې له کورنیو سره شریکې کړي. لاندې په دې اړه ځینې سپارښتنې وړاندې شوي:

۱. **رسامي او کیسه کول:** له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې خپل رسمونه کورته یوسي. هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې د کیسې لنډیز ترتیب کړي، او بیا هغه څه شرح کړي چې په انځور کې رسم شوي ده.

۲. **د کیسې په اړه لیکل:** کله چې زده کوونکي د کیسې په اړه لیکل بشپړ کړي، نو هغه دې کورونو ته یوسي، او خپلو کورنیو ته دې یې په لوړ غږ ولولي.

۳. **په ځانگړې ادا او وزم کیسه کول:** کله چې زده کوونکي ډاډه شول چې کیسه په روانۍ سره نورو ته بیانولای شي، او ډاډه شول چې په ځانگړې ادا او وزم یې هم لوستلای شي، نو غوښتنه ورڅخه وکړئ چې د خپلې کورنۍ غړیو ته یې واوروي.

۴. **د کیسې تمثیل:** که یو شمېر زده کوونکي یوځای سره اوسېږي، هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې له ښوونځي بهر سره راټول شي، او د خپلو کورنیو په وړاندې تمثیلی ننداره ترسره کړي او یا که ممکنه وي، د کورنیو غړي ښوونځي ته راوبولي، او په ښوونځي کې ورته تمثیلی ننداره وړاندې کړي.

له کورونو د کیسو راټولول

کله چې د بې نومۍ هلک کیسه د دې لارښود د به اساس په ټولگي تدریس کوئ، ستاسې زده کوونکي د دې فرصت لري چې له خپلو کورنیو څخه فولکلوري کیسې راټولې کړي.

۱. زده کوونکو ته ووايست چې هر څوک خوب ویني، او د هغوی کورنۍ غړیو هم زموږ د کیسې خوب په څېر ډېر حیرانوونکي خوبونه لیدلي وي، تاسې له زده کوونکو غواړئ چې د خپلو کورنیو له غړو، په ځانگړې ډول والدینو، نیکونو، نیاگانو، ترېندو، کاکاگانو یا ماماگانو او نورو مشرانو، څخه د هغوی ماشوموالي خوبونو باره کې پر پوښتلو هغوی خوبونو باره کې معلومات راغونډ کړئ. داسې یو څه ورته ووايست:

درسی پلان - له کورنی سره د کیسې شریکول

په کیسه کې هونبیار سړی دواړو هلکانو ته وایي چې یو خوب خونښ کړي، او له هغې وروسته دواړه هلکان، حسن او انور، تل خوبونه لري. هر څوک خوب وینی. تاسې ټول په خپله کورنی یا ګاونډه کې داسې څوک پېژنی چې ښکلی خوب یې لیدلی وي. راځئ چې وګورو داسې څوک موندلی شو چې دا ښکلی خوبونه یې لیدلي وي او له خپل ماشوموالي یا د ژوند بلې برخې څخه داسې خوب ورپه یاد وي چې تل تر تله یې غواړي وويني.

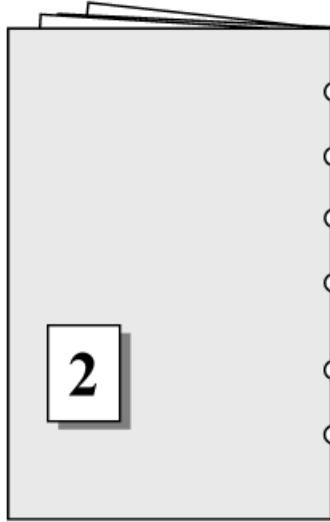
دا ستاسې دنده ده: په خپله کورنی یا ګاونډه کې له خلکو د هغوی خوبونو باره کې وپوښتنئ. له هغوی وغواړئ چې د خپلې خونښې خوب له تاسې سره شریک کړي. څومره ښه چې یې لیکلای شئ ویې لیکئ، یا یې ښه په یاد وساتئ چې بیا یې وواياست، او هغه کیسې له ځان سره ټولګي ته راوړئ.

۲. زده کوونکو ته یوه یا دوه اوونۍ ورکړئ تر څو د خپلې کورنی له غړو سره د هغوی خوبونو باره کې وغږېږي. کله چې زده کوونکي کیسې راوړي نو تاسې ورسره ځیني دا فعالیتونه کولای شئ:

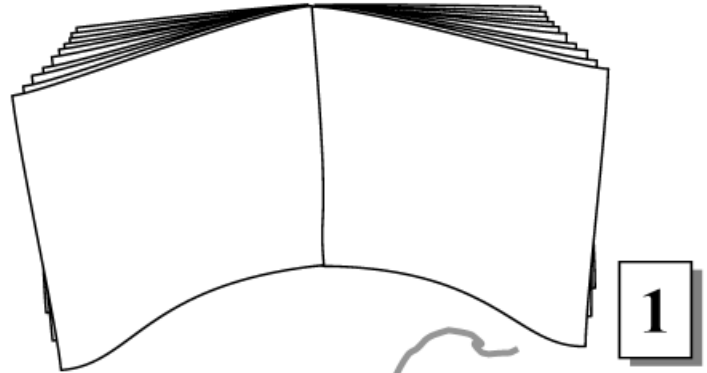
- له زده کوونکو وغواړئ چې د کیسو رسمونه رسم کړي، په ټولګي کې د رسمونو باره کې وغږېږي او بیا یې له ځان سره کور ته یوسي او هغوی ته چې کیسه یې ورته کړې ده، وښايي.
- له زده کوونکو وغواړئ چې کیسه په خپلو ټکو وليکي او ورڅخه ساده کتابونه جوړ کړي او هغوی ته چې دوی ته یې کیسه کړې ده ورکړي. (د ساده کتاب د جوړولو په اړه د لارښوونو لپاره راتلونکې پاڼه وګورئ.)
- ځیني مشران ټولګي ته راوبولئ او ورڅخه هیله وکړئ چې له ټول ټولګي سره خپلې کیسې شریکي کړي.

د ساده کتاب جوړولو لارښوونې

د کاغذ څو توتې، ټولې یوځای، په نیمې کې کت کړئ.

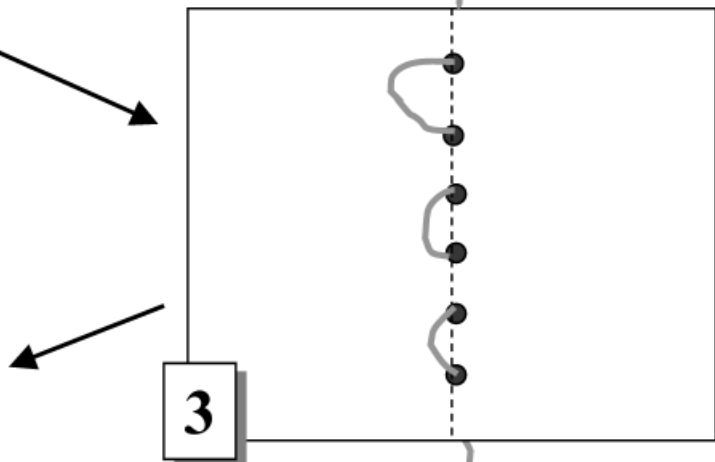

2

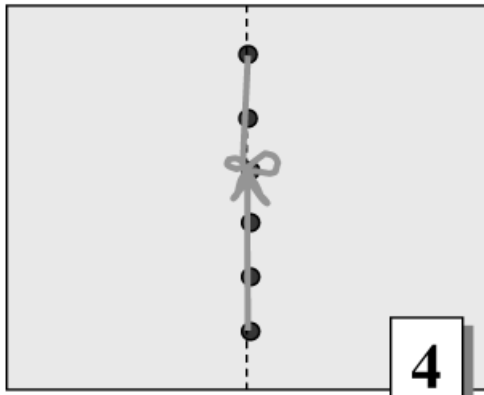
1

د کاغذ د کت کړيو څوکو په اوږدو کې سوري جوړ کړئ. (دغه سوري بايد پر ټولو پاڼو پر يوه ځای وي). د دې کار لپاره له سوري کوونکي، قیچي یا چاقو څخه کار واخلي، که دا ممکن نه وي نو د یوځای کیدلو لپاره په لاندې ډول عمل وکړئ

3

ټولې پاڼې پرانیزي، او یقیني کړئ چې ټول سوري پر يوه لیکه برابر دي. له شا لوري په سوريو کې تېروبر تار وپيښ او ټولې پاڼې سره وگنډئ.

4

د تار سرورنه ښه کش کړئ او کلک یې وتړئ.

د سټیپلر په وسیله د یو ځای کولو نمونه

د یوځای کیدلو بدیلې لارې:

سټیپلر: له لومړي پړاو وروسته، پاڼې د کتاب په څیر کات کړئ، کات شوي څنډې دوه درې ځایه سټیپلر کړئ.
سربښ: په کات شوو څنډو سریش ووهئ، پاڼې سره نږدې کړئ. ځان ډاډه کړئ، مخکې له دې چې زده کوونکي په کتابونو کار پیل کړي، سرینښ بیخي وچ شوي وي. گنډل: د پاڼو د گنډلو لپاره له یوې قوي ستنې او تار څخه کار واخلي او کات شوي څنډې وگنډئ. (ستنې په خوندي ځای کې کېږدئ چې څوک په ځان خوږ نه کړي). تاسې او ستاسې زده کوونکي کیدای شي د کتاب د یوځای کیدلو لپاره له دې هم ښې لارې پیدا کړئ.

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

کولای شی دا چارټ د خپلو ټولو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کوئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

د ټولګي د پرمختګ ارزونه

بڼوونکی _____ د ټولګي شمېره/پېژندنه _____

نېټه: _____

د هوپو د کتاب عنوان: بې نومی ملک

دا _____ د هوپو کتاب ما د زده کوونکو سره استعمال کړی دی.

په ټولګي کې د زده کوونکو شمیر: _____

د هر زده کوونکي د تسلط سطح*

۴	۳	۲	۱	درس ورکړل شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول
				دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه گیری
				دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف
				دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				په ټولګي کې پرمختللي کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ):
				د قصې په اړه لیکل
				په لوړ غږ: د قصې لوستل
				د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)
				د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول

* هرې سطح ته رسیدونکي ټول زده کوونکي وشمیری

کولای شی دا چارتونه بیا جوړ کړئ او د خپلو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

بې نومی هلک د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم: _____

د تسلط سطح

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول
				دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري
				دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف
				دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				په ټولګي کې پرمختللي کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)
				د قصې په اړه لیکل
				په لوړ غږ: د قصې لوستل
				د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)
				د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول

بې نومی هلک د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم: _____

د تسلط سطح

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول
				دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري
				دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف
				دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				په ټولګي کې پرمختللي کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)
				د قصې په اړه لیکل
				په لوړ غږ: د قصې لوستل
				د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)
				د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

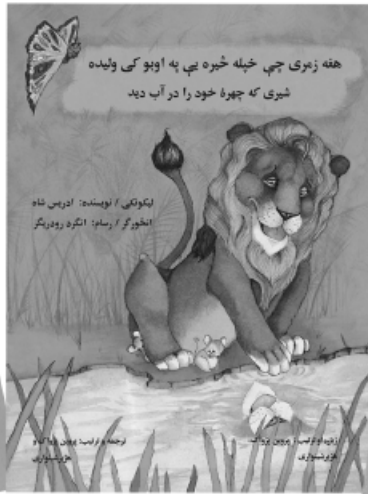

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

د ادريس شاه له لورې لرغونې ويل شوې افغاني کيسې
هره يوه د بنوونکي د لارښود او د ټولگي د گټې اخستنې له پاره

لومړی کتاب: د بزگر بنځه

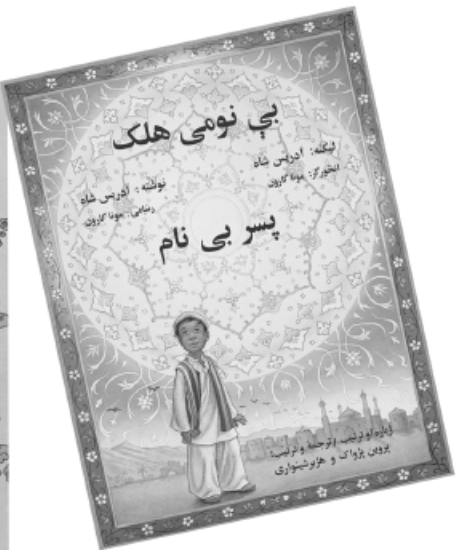
دوهم کتاب: هغه زمري چې خپله خپره يې په اوبو کې وليده

درېيم کتاب: مسخره چرگ

څلورم کتاب: هونبنيار هلک او خطرناک ځناور

پنځم کتاب: زړه بنځه او گوربت

شپږم کتاب: بې نومي هلک

د افغان ښوونکي لارښود کې دا فعالیتونه شامل دي:

د افغان ولسي ښوونیزو قصو لوستل

په لوړ غز. لوستلو فعالیتونو داسې ډیزاین شوي دي چې په دې څیزونو کې ښوالی راولي:

تقریري ژبه د پوښتنو او بحث له لارې

د لوړې سطحې فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر رامنځ ته کولو په شمول

د قصې سیالي د تکرار له لارې

د قصې خپلول، د زده کړې عرضه چې ډیر دوام کوي

ټولنیز-احساساتي انکشاف

قصې ته ځواب

لوستل، لیکل، غور. نیول، خبرې کول

هغه فعالیتونو چې د دې ستراتیژیو او مهارتونو لپاره ډیزاین شوي دي:

شخصي ځواب د بحث په شمول

رسمول او بیاویل

د لوستلو او لیکولو د مهارت جوړول

د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف

د لغاتونو د نمونو پیژندنه

د پوهې او درک مهارت

د فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر د وړتیا د رامنځ ته کولو په شمول

د اندازه کولو چارټ

چې په انفرادي ډول د زده کوونکي او ټولګي پرمختګ ارزیايي او وټاکلای شي

د کور/ټولګي تر منځ د تفاهم رامنځ ته کول

ماشومان د هوپو قصې له کورنیو او ټولني سره شریکوي

ماشومان له کورنیو او ټولني څخه قصې راټولوي

د هوپو کتابونو او ښوونکو لارښود په اړه د ډیرو معلوماتو لپاره لطفاً تماس ونیسئ:

ختیځ بیارغونې موسسه (کور)

P.O. Box No. 5704, Kabul

تلیفون شمیرې: 0093(0)700265826

0799321334, 0752004466

یا مور: ته بریښنالیک راواستوی: hoopoebooks@aol.com

HOPOE BOOKS

kor.pubs@yahoo.com